

Raport o działalności Zespołu ds. Osób Głuchych przy Rzeczniku Praw Obywatelskich w roku 2016

I. Małgorzata Czajkowska-Kisil – koordynatorka prac Zespołu, Instytut Głuchoniemych w Warszawie

Zespół składa się z osób od wielu lat społecznie lub zawodowo zaangażowanych w problemy Głuchych. Istnienie Zespołu Ekspertów przy Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich daje nam szansę na podjęcie rzeczywistych problemów środowiska Głuchych¹, aby zwrócić uwagę właściwych osób lub urzędów na sprawy istotne dla tej grupy osób żyjących w Polsce.

Pomimo wielu pozytywnych zmian osoby głuche nadal mają poczucie nierównego traktowania na wielu polach życia społecznego.

Mimo uchwalenia ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się język migowy w minimalnym zakresie istnieje w przestrzeni publicznej i nadal nie jest uznany, jako język obowiązujący w edukacji osób głuchych.

Ciągle jest zbyt mało tłumaczy, a ich status zawodowy jest nieuporządkowany, w efekcie usługi tłumaczy języka migowego pozostawiają wiele do życzenia.

Doświadczamy niskiej świadomości niektórych służb społecznych (służba zdrowia, policja, urzędy), co do zasad obsługi i komunikacji z osobami niesłyszącymi. I nie chodzi tu tylko o język migowy, ale także o sposób funkcjonowania takiej osoby w przestrzeni publicznej. Na przykład w sytuacji kiedy policja aresztuje osobę głuchą i zakłada jej kajdanki tym samym uniemożliwia tej osobie wypowiedzenie się.

Bardzo trudnym dla środowiska osób niesłyszących jest kontakt z wymiarem sprawiedliwości. Brak wiedzy na temat funkcjonowania osoby głuchej i jej potrzeb w zakresie pełnej komunikacji prowadzi w efekcie do wielkiego poczucia niesprawiedliwości. Dotyczy to także sytuacji osób głuchych w ich staraniach o adopcję. Pomimo, że żadne przepisy nie

¹ Wolą Zespołu ds. Osób Głuchych przyjęta jest pisownia wielką literą dla podkreślenia odrębnej tożsamości kulturowo-społecznej. Pisownia „głuchych” małą literą odnosi się do kontekstu medycznego.

stanowią o tym, że osoby głuche nie mogą przysposobić głuchego dziecka, to praktyka pokazuje, że głusi rodzice nie są brani pod uwagę jako rodzina zastępcza dla głuchego dziecka.

Nadal istnieje problem dostępu do informacji i do kultury. Polskie filmy bardzo rzadko są wyświetlane w wersji z napisami.

W naszym odczuciu pozostaje wiele do zrobienia w kwestii rzetelnej informacji dla rodziców głuchego dziecka. Te zagadnienie uważamy za kluczowe dla rozwiązania problemu równego traktowania osób głuchych w Polsce.

II. Barbara Imiolczyk - Dyrektorka Zespołu Centrum Projektów Społecznych w BRPO

Może wydawać się niezrozumiałe, dlaczego oprócz Komisji ds. Osób z Niepełnosprawnościami powołano Zespół ds. Osób Głuchych. Przecież nie ma zespołów ds. innych typów niepełnosprawności.

Otóż kilka lat temu pani Krystyna Mrugalska, którą darzę wielkim szacunkiem, zwróciła moją uwagę na wykluczenie osób głuchych. Powiedziała, że głusi są grupą najbardziej wykluczoną w Polsce, a ich sytuacja jest dramatyczna. Zareagowałam zdziwieniem. Dlaczego? Przecież głusi tylko nie słyszą. Przecież mogą się komunikować na piśmie. Skąd więc wykluczenie głębsze niż innych grup, osób z innymi typami niepełnosprawności? Moja reakcja była typowa dla przeciętnej osoby słyszącej, która nie zetknęła się z osobami głuchymi. Kiedy zaczęłam drażnić na czym polega problem, kiedy zaczęłam rozumieć, zrobiło mi się wstyd własnej niewiedzy i braku wyobraźni. Ale skąd miałam ją wziąć? Przecież nigdy wcześniej nie zetknęłam się z osobami głuchymi, bo ich wokół nie było.

Słyszący, którzy chcą zrozumieć problem głuchoty od urodzenia muszą sobie wyobrazić siebie z czasów niemowlęcych. Wyobrazić sobie, że nie słyszą. I jak niby mają nauczyć się mówić, jeśli nie słyszą, nie mogą powtarzać po mamie i tacie słów ojczystego języka. Przecież tak się uczymy, nieświadomie, przez naśladownictwo. Osoba głucha nie ma szans na taką naukę. To jak ma nauczyć się pisać i czytać w języku, który jest dla niego językiem sztucznym, którego nie opanował w stopniu wystarczającym, by komunikować się z koleżankami i kolegami słyszącymi, z nauczycielami.

Dzięki powszechnym przesiewowym badaniom słuchu, które zawdzięczamy Jerzemu Owsiakowi i Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy; dzięki implantowaniu; dzięki wczesnemu wspomaganemu rozwojowi, część dzieci późno urodzonych poznaje język polski w mowie i w piśmie. Ale nie są to wszyscy, z różnych względów, o których wielokrotnie

rozmawialiśmy na spotkaniach Zespołu. Ciągłe jeszcze znaczący wpływ na los dzieci ma miejsce ich urodzenia, im dalej od szosy tym mniejsze szanse. Nawet jeśli rodzice potrafią góry przenosić i biegle korzystać z Internetu. No i ciągle żyją wśród nas osoby urodzone wcześniej, które nie miały szans skorzystać z wczesnej diagnozy i wczesnej interwencji. Implanty są szansą, ale nie gwarantują wszystkim możliwości poznania mowy.

Osoby Głuche mają prawo się uczyć, studiować, pracować, leczyć, realizować swoje pasje na równi z innymi osobami. Ale jak ma dochodzić swoich praw osoba nie znająca języka polskiego, porozumiewająca się w polskim języku migowym, jeśli znajdzie się nagle w szpitalu? W praktyce często korzysta z pomocy dziecka, w roli tłumacza. Jak ma się porozumieć, jeśli policjant przy zatrzymaniu skuje jej ręce? Jak ma wezwać pogotowie, straż pożarną, policję, jeśli nie ma dostępu do aplikacji obrazkowej w telefonie?

Sytuacje, które w świecie słyszących dla słyszących są oczywiste, dla osób głuchych mogą być problemem, a słyszącym po prostu nie przychodzi to do głowy.

Dlatego powstał Zespół ds. Osób Głuchych. By specjaliści z doświadczeniem głuchoty lub CODA² doradzali rzecznikowi praw obywatelskich zrozumieć problemy osób głuchych, upowszechniać wiedzę, wskazywać na sposoby likwidowania barier, które my słyszący stawiamy, często nie zdając sobie nawet z tego sprawy.

Dla tych, którzy chcą lepiej zrozumieć osoby głuche i ich świat polecam lekturę pierwszego opracowania przygotowanego przez osoby głuche i CODA „Sytuacja osób głuchych w Polsce”. To publikacja w całości przygotowana przez członków Zespołu ds. Osób Głuchych przy RPO³.

² CODA, KODA – słyszące dzieci głuchych rodziców

³ Raport autorstwa: Anna Butkiewicz, Małgorzata Czajkowska–Kisil, Magdalena Dunaj, Piotr Kowalski, Agnieszka Laskowska–Klimczewska, Joanna Łacheta, Kajetana Maciejesk–Roczan Bartosz Marganiec, Anna Sacha, Mariusz Sak, Agnieszka Siepkowska, Monika Szczygielska pod redakcją Marka Świdzińskiego <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/sytuacja-osob-gluchych-w-polsce-raport-zespołu-ds-gluchych-przy-rzeczniku-praw-obywatelskich>

III. Działalność Zespołu ds. osób Głuchych w roku 2016

W 2016 r. Zespół spotkał się trzy razy (w marcu, czerwcu i listopadzie).

Aktywność Zespołu ds. Osób Głuchych w roku 2016 skupiła się wokół dwóch tematów:

- systemu wsparcia rodziny dziecka głuchego od pierwszych miesięcy życia dziecka oraz
- sytuacji słyszących dzieci głuchych rodziców.

Pracowano metodą projektową realizując kolejne przedsięwzięcia.

System wsparcia rodziny dziecka głuchego w Polsce

W tym obszarze tematycznym Zespół realizował dwa projekty:

Przygotowano opracowanie „System wsparcia rodziny dziecka głuchego w Polsce. Stan obecny i rekomendowane zmiany”.⁴ Zawiera ono omówienie systemów wsparcia dla rodzin dzieci głuchych funkcjonujących w Wielkiej Brytanii i Szwecji. Prezentuje również bardzo praktyczne rekomendacje dotyczące zmian, które należy wprowadzić w Polsce, aby zapewnić rodzinom właściwe wsparcie, a głuchym dzieciom większe szanse na rehabilitację i rozwój kompetencji językowych i społecznych. Opracowanie adresowane jest do władz publicznych i wszystkich zainteresowanych wspieraniem głuchych dzieci i ich rodzin.

Drugi projekt adresowany był bezpośrednio do rodziców, którzy dzięki powszechnym w Polsce badaniom przesiewowym słuchu dowiadują się, że ich nowo narodzone dziecko ma wadę słuchu. I są pozostawieni z tą informacją sami sobie. Zespół współpracował z Polskim Związkiem Głuchych, który przygotował projekt CIRDUS – Centrum Informacji dla Rodzin z Dziećmi z Uszkodzonym Słuchem. Na początek CIRDUS to strona www.cirdus.pl, na której rodzice mogą znaleźć wszelkie dostępne i potrzebne im informacje oraz infolinia. PZG zakłada stopniowy rozwój projektu o: doradztwo, forum rodziców i inne potrzebne formy ułatwiające rodzicom radzenie sobie z wyzwaniami wychowania i rehabilitacji głuchego dziecka. Przygotowano projekt listu do rodziców, do upowszechniania w miejscach, w których rodzice dowiadują się o uszkodzeniu słuchu dziecka.

⁴ Publikacja autorstwa: Małgorzata Czajkowska-Kisil, Joanna Łacheta <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/nowa-publicacja-rpo-system-wsparcia-rodziny-dziecka-gluchego-w-polsce>

Słyszące dzieci głuchych rodziców (CODA, KODA)

CODA (ang. Children/Child od Deaf Adults) to inaczej słyszące dzieci głuchych rodziców. 90% głuchych rodziców ma słyszące dzieci. Wiedza na temat specyficznej sytuacji i szczególnych potrzeb CODA jest w Polsce bardzo niewielka. Również w środowiskach i grupach zawodowych, które mają kluczowe znaczenie dla rozwoju CODA – pedagogów, psychologów, nauczycieli, dyrektorów szkół, lekarzy. Celem działań Zespołu jest zebranie i upowszechnianie wiedzy na temat specyfiki rozwoju dzieci i młodzieży słyszącej, pochodzącej z rodzin głuchych. *„Dzieci CODA to w istocie dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, podobnie jak inne dzieci dwukulturowe i dwujęzyczne, jednak do tej pory w Polsce nie zostały za takie uznane. Oznacza to także, że w większości nie uzyskują koniecznego wsparcia na terenie szkoły, czy ze strony specjalistycznych placówek”*. To cytat z opracowania przygotowanego w ramach zespołu przez dr Małgorzatę Czajkowską-Kisil i Agnieszkę Klimaszewską, wydane przez BRPO w 2016 roku: *„CODA – inność nie rozpoznana. Słyszące dzieci – niesłyszący rodzice. Pakiet informacyjny dla szkół i poradni.”*

Jak wskazuje podtytuł opracowanie skierowane jest przede wszystkim do szkół i poradni psychologiczno-pedagogicznych; nauczycieli, wychowawców, pedagogów. Przekazuje wiedzę, która może pomóc lepiej zrozumieć uczniów CODA i poprawić współpracę szkoły z ich rodzicami. Opracowanie zawiera praktyczne rady – jak postępować w kontaktach z głuchymi rodzicami i ich słyszącymi dziećmi.

IV. Skład Zespołu ds. Osób Głuchych

Zespół ds. Osób Głuchych został powołany w dniu 12 lutego 2013 r. na podstawie § 5 pkt 2 Zarządzenia Nr 8/2011 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie ustanowienia Komisji Ekspertów przy Rzeczniku Praw Obywatelskich.

Celem pracy Zespołu jest wspieranie Rzecznika w pełnieniu jego ustawowych zadań. Zespół zbiera informacje dotyczące bardzo specyficznych problemów i potrzeb osób głuchych, a także wskazuje ważne kwestie naruszające prawa człowieka osób głuchych.

Obecnie w pracach Zespołu bierze udział 20 osób:

Zarządzeniem Nr 35/2017 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 26 lipca 2017 r. Zespół ds. Osób Głuchych został przeobrażony w Komisję Ekspertów ds. Osób Głuchych.

dr Małgorzata Czajkowska-Kisil – koordynatorka prac zespołu. Surdopedagog, nauczycielka w Instytucie Głuchoniemych w Warszawie, lingwistka migowa. CODA. Inicjatorka badań nad opisem gramatycznym i słownikowym PJM (od 1994). Ekspertka w dziedzinie edukacji głuchych. Twórca pierwszego w historii lektoratu uniwersyteckiego PJM. Współzałożycielka Instytutu Polskiego Języka Migowego. Członkini zespołu badawczego Pracowni Lingwistyki Migowej UW. Współautorka Korpusowego słownika PJM. Tłumaczka i lektorka PJM. Ukończyła rozprawę doktorską na temat opisu gramatycznego PJM. Prezeska Stowarzyszenia CODA POLSKA słyszące Dzieci – Niestyszający Rodzice.

Anna Antos – niesłysząca surdopedagog, dyplomowana nauczycielka-bibliotekarka w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Głuchych w Warszawie, ekspertka do spraw awansu zawodowego nauczycieli z listy Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz biegła sądowa w zakresie odczytywania mowy z ust.

Anna Butkiewicz – Głucha od urodzenia. Absolwentka Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Od 2006 r. pracuje w Biurze ds. Osób Niepełnosprawnych AGH w Krakowie jako konsultantka ds. studentów niesłyszących. Od wielu lat prowadzi kursy Polskiego Języka Migowego. Współpracuje z Pracownią Lingwistyki Migowej przy Uniwersytecie Warszawskim jako tłumaczka przy adaptacji podręczników szkolnych dla potrzeb uczniów głuchych. Czynnie angażuje się w działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób głuchych, jest członkiem Rady Krakowskiej Fundacji Rozwoju Edukacji Niestyszających im. Marka Mazurka „Między Uszami” oraz Polskiego Związku Głuchych oddziału Małopolskiego.

Marcin Daszkiewicz - Głuchy od urodzenia. Działacz na rzecz kampanii Polskiego Języka Migowego oraz Kultury Głuchych. Prezes Fundacji Promocji Kultury Głuchych „KOKON”. Absolwent studiów podyplomowych PJM. Obecnie pracuje jako lektor Polskiego Języka Migowego na Uniwersytecie Warszawskim. Członek Pracowni Lingwistyki Migowej.

Grzegorz Galewski - Niesłyszący, a od ponad dwudziestu lat - Głuchy z wyboru. Absolwent Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, od 1994 pracuje w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Głuchych w Warszawie, początkowo jako wychowawca w internacie, a następnie jako nauczyciel języka polskiego. Współpracuje z Fundacją "Echo".

Bartosz Gołędzinowski - Założyciel i prezes Stowarzyszenia "SUITA" - reprezentuje interesy osób mówiących niesłyszących i niedosłyszących posługujących się systemami implantów słuchowych i korzystających z aparatów słuchowych. Z wykształcenia i zainteresowania architekt wnętrz. Od 6 lat wolontariusz Fundacji Zwierzaki w Potrzebie. Niesłyszący od urodzenia, od 21 lat korzystający z systemu implantu ślimakowego, na co dzień porozumiewający się językiem mówionym.

Piotr Kowalski - Koordynator wideotłumacz.pl w Oddziale Łódzkim Polskiego Związku Głuchych. Koordynator merytoryczny projektu "4 kroki". Członek Komisji Ekspertów ds. Osób z Niepełnosprawnościami przy Rzeczniku Praw Obywatelskich. Członek Zarządu Spółdzielni Socjalnej FADO i prezes Fundacji Rozwoju Edukacji Głuchych.

Joanna Łacheta – Doktorantka na Wydziale Polonistyki UW, niesłysząca od urodzenia, od 18 lat pracowniczka Instytutu Głuchoniemych (szkoły podstawowej i gimnazjum). Prezeska Instytutu Polskiego Języka Migowego i wiceprezeska Fundacji Promocji Kultury Głuchych KOKON, lektorka Polskiego Języka Migowego i trenerka lektorów PJM, członkini Pracowni Lingwistyki Migowej (PLM) na Uniwersytecie Warszawskim. Organizatorka wielu konferencji i imprez kulturalno-artystycznych.

Kajetana Maciejaska-Roczan – Absolwentka Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego. Po ukończeniu studiów pracowała naukowo w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie. Później jako wychowawczyni i nauczycielka biologii, chemii i przystosowania do życia w rodzinie w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Głuchych w Warszawie. Pracuje społecznie w Polskim Związku Głuchych od 1971 r. Wcześniej była przewodniczącą Klubu Niesłyszących Studentów i Absolwentów Wyższych Uczelni „Fabulinus”, sekretarzem Warszawskiego Klubu Sportowego „WARS”, wiceprezeską Zarządu Koła Terenowego w Warszawie i prezeską Oddziału Mazowieckiego. W latach 2010-2016 była prezeską Zarządu Głównego PZG. Obecnie pełni funkcję wiceprezeski Zarządu Głównego i Oddziału Mazowieckiego PZG. W latach 2005-2009 była członkinią Zarządu Europejskiej Unii Głuchych.

Bartosz Marganiec - Wieloletni działacz organizacji pozarządowych. Propagator Polskiego Języka Migowego i kultury Głuchych. Organizator festiwalu i konferencji związanych ze

środowiskiem Głuchych. Brał udział w pracach nad ustawą o języku migowym i innych środkach komunikowania się z dn. 19 sierpnia 2011 r. Koordynator akcji antydyskryminacyjnych. Matematyk i informatyk. Zainteresowania: kultura Głuchych, polski język migowy, prawo.

Małgorzata Mickiewicz – Osoba Głucha pochodząca z rodziny Głuchej, ukończyła studia na Uniwersytecie Warmińsko–Mazurskim w Olsztynie. Pracuje obecnie w Biurze ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie, na stanowisku referentka ds. kształcenia osób Głuchych i słabosłyszących. Od wielu lat jako lektorka polskiego języka migowego prowadzi kursy PJM na Uniwersytecie Warmińsko – Mazurskim w Olsztynie oraz w ramach działań organizacji pozarządowych. Uczestniczka wizyt studyjnych (m.in. na Uniwersytecie Gallaudeta w USA, Trinity College w Dublinie) oraz wielu konferencji również jako prelegentka. Czynnie angażuje się w działalność w organizacjach pozarządowych na rzecz osób Głuchych, popularyzując kulturę Głuchych oraz Polski Język Migowy.

Alicja Orłowska - Surdopedagog. Pedagog szkolny w OSWG w Warszawie i lektorka EduPJM. Matka KODA-ków.

Małgorzata Piątkowska - Pedagog, absolwentka Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu Warszawskiego. Posiada wieloletnie doświadczenie i wszechstronne kompetencje związane z wdrażaniem i stosowaniem najnowszych technologii informacyjno-informatycznych w wielu środowiskach, głównie w NGO, zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami (od 1993). Trenerka szkoleń komputerowych stacjonarnych oraz w systemie blended-learning. Współzałożycielka (1995) i sekretarz zarządu Polskiej Fundacji Pomocy Dzieciom Niedosłyszącym – ECHO. Przewodnicząca zarządu sekcji „eZdrowie-życie bez barier” działającej przy Polskim Towarzystwie Informatycznym, którego jest członkiem od 2001 r.

dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik, prof. UKW – Surdopedagog, psycholog, logopeda. Kierownik Zakładu Pedagogiki Specjalnej na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Wieloletnia uczelniana rzeczniczka studentów z niepełnosprawnością, współzałożycielka Stowarzyszenia Przyjaciół Osób Niesłyszących i Słabosłyszących „Tacy Sami”. Opublikowała m.in. monografie: *Przekaz pantomimiczny w komunikacji z dzieckiem niesłyszącym* (2004), *Problemy rzecznictwa i reprezentacji osób niepełnosprawnych* (2009, red.), *Ruch na rzecz lepszej przyszłości osób niepełnosprawnych* (2010, red.), *Głusi. Emancypacje* (2013), *Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością i ich rodzinami* (2014).

Anna Sacha – specjalistka od dostępności dla osób Głuchych i słabosłyszących, audytorka stron internetowych i napisów dla niesłyszących, autorka publikacji z tego zakresu. Obecnie wiceprezeska Instytutu Polskiego Języka Migowego i kwestorka w Instytucie Spraw Głuchych. Słabosłysząca od 6-go roku życia. Pomysłodawczyni Inicjatywy Napisy Plus, kampanii na rzecz zwiększenia ilości napisów dla niesłyszących. Współautorka kampanii „Porozmawiaj ze mną”

o polskim języku migowym. Dwukrotna organizatorka Miss Deaf Poland. Swoją działalność rozpoczęła jako studentka Akademii Górniczo – Hutniczej w roli przewodniczącej Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych, gdzie brała udział w projektach mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych. Mieszka w Warszawie, na co dzień pracuje jako samodzielna księgowa, z wykształcenia matematyczka.

Marek Śmietana - Legniczanin, zamieszkały od wielu lat w Warszawie, student Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, stypendysta rektora dla najlepszych studentów UW, wieloletni działacz w środowisku Głuchych, wiceprezes Instytutu Polskiego Języka Migowego, organizator imprez kulturalnych (m.in. Miss Deaf Poland 2013, Deaf Talent 2014, konferencji Głusi Mają Głos V). Związany od kilku lat z Pracownią Lingwistyki Migowej przy Uniwersytecie Warszawskim jako tłumacz do adaptacji podręczników szkolnych dla potrzeb uczniów głuchych „Nasz elementarz”, „Nasza szkoła”, itd. I też jako lektor polskiego języka migowego na Wydziale Polonistyki Uniwersytecie Warszawskim. Wolontariusz Fundacji Promocji Kultury Głuchych KOKON. Zainteresowania: Kultura Głuchych (m.in. DeafArt), lingwistyka migowa.

Małgorzata Talipska - Polityk społeczny. Absolwentka Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Głuchych w Warszawie przy ul. Łuckiej oraz Instytutu Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego. Stypendystka ONSI oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe. Związana od kilku lat z Pracownią Lingwistyki Migowej Uniwersytetu Warszawskiego. Pracuje przy kilku projektach badawczych, między innymi przy tworzeniu korpusu polskiego języka migowego oraz przy adaptacji podręczników szkolnych dla potrzeb uczniów głuchych. Jej główne zainteresowania badawcze skupiają się wokół aspektu etnicznego Głuchych oraz funkcjonowania głuchych i dostępności, a także aspektów prawnych. Swoją działalność rozpoczęła jeszcze w latach szkolnych, była m.in. radną pierwszej kadencji w Młodzieżowej Radzie Miasta Stołecznego Warszawy. Członkini Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Stołecznego Warszawy. Działa w kilku organizacjach pozarządowych. Autorka lub współautorka wielu referatów wygłaszanych na konferencjach naukowych w całym kraju oraz publikacji naukowych.

dr Dominika Wiśniewska - Osoba niedosłysząca, doktor nauk humanistycznych, psycholog, psychoterapeutka, specjalistka wczesnej interwencji i wczesnego wspomaganie rozwoju, wykładowca akademicki, adiunkt w Instytucie Psychologii Stosowanej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej. Pracę doktorską: „*Poczucie koherencji a jakość życia osób z implantami ślimakowymi*” obroniła na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jest autorką kilku artykułów naukowych poświęconych problematyce osób głuchych. Prowadzi psychoterapię dorosłych osób głuchych. Jest współautorką programów zajęć psychodukacyjnych dla dzieci z wadą słuchu w wieku szkolnym, warsztatów dla rodziców dzieci, warsztatów dla nauczycieli pracujących z dziećmi z wadami słuchu w szkołach masowych.

Aleksandra Włodarska vel Głowacka - Matka niesłyszącego syna Damiana. Prezeska zarządu, współzałożycielka i fundatorka Polskiej Fundacji Pomocy Dzieciom Niesłyszącym-ECHO (od 1995 r.). Z wykształcenia psycholog, terapeutka TSR. Od 1989r. zaangażowana w działalność na rzecz dzieci, młodzieży i osób dorosłych z wadą słuchu. Współpracuje z innymi podmiotami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami oraz związanymi z zakresem polityki społecznej. Sekretarz Generalny Polskiego Komitetu Audiofonologii. Członkini Polskiego Stowarzyszenia Protetyków Słuchu. Aktywna w strukturach zarządzania Koalicji na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością. Zainteresowania dotyczące osób niesłyszących, Głuchych, słabosłyszących od momentu ich urodzenia do dorosłości oraz wpływu rodziny, środowiska i dalszego otoczenia na ich jakość życia.

Paweł Żurawski – Od dziecka komunikuje się w języku migowym, gdyż ma rodziców głuchych - CODA. Z zawodu jest tłumaczem Polskiego Języka Migowego, a także biegłym sądowym z zakresu języka migowego. Prowadzi szkolenia z języka migowego oraz tłumaczy wykłady dla studentów Głuchych. Ukończył studia podyplomowe doradztwa zawodowego w Gnieźnieńskiej Szkole Wyższej oraz studia podyplomowe języka migowego na Uniwersytecie Warszawskim. Wspiera Głuchych na rynku pracy. Wieloletni pobyt w Stanach Zjednoczonych umożliwił mu poznanie Amerykańskiego Języka Migowego (ASL) i języka angielskiego. Jest absolwentem City University of New York. Uwielbia podróżować, a także przebywać w środowisku osób Głuchych i działać na ich rzecz.

V. Wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich powiązane z problematyką sytuacji osób głuchych w 2016 r.

XI.815.25.2016 do Przewodniczącej Komisji Kultury i Środków Przekazu z 29 lipca 2016 r. o rozważenie podczas prac nad projektem ustawy o składce audiowizualnej argumentów przemawiających za zwolnieniem od obowiązku opłacania składki audiowizualnej osób niesłyszących i niewidomych.

XI.7010.1.2016 do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 23 grudnia 2016 r. z prośbą o poinformowanie o stanie prac nad wdrożeniem systemu umożliwiającym obsługę zgłoszeń alarmowych za pomocą sms-ów.

XI.501.1.2015 do Przewodniczącej Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Głuchych z 31 października 2016 r. z prośbą o analizę przedstawionych rekomendacji i poinformowanie Rzecznika o aktualnie podejmowanych przez Zespół działaniach mających na celu zapewnienie pełnej dostępności urzędów administracji publicznej dla osób niesłyszących.